

OKiDO-charter: dringende opvangplaatsen volgens het OKiDO-concept

1. Inleiding

Het kinderopvanglandschap in de stad Antwerpen is erg gevarieerd. Het overgrote deel van de kinderopvanginitiatieven biedt reguliere kinderopvang aan, met als belangrijkste doelpubliek de werkende ouders die op reguliere basis opvang voor hun kinderen nodig hebben. Daarnaast zijn er verscheidene niches, zoals de OKiDO's, die zich specifiek toeleggen op occasionele opvang. Dit is opvang die tijdelijk is, op zeer korte termijn kan worden gereserveerd en voornamelijk gericht is op ouders die plots opvang nodig hebben in functie van een opleidings- of tewerkstellingstraject.

Een aantal organisatoren kinderopvang heeft dan weer speciale aandacht voor kwetsbare gezinnen, anderen bieden opvang aan buiten de reguliere werkuren, of maken het de ouders mogelijk hun opvangplan wekelijks te wijzigen (flexibele opvang). Nog anderen vangen zowel kinderen op mét als zonder specifieke zorgbehoefte; nu wordt dit vaak 'inclusieve' kinderopvang genoemd.

De stad Antwerpen wil een transitie in gang zetten met als einddoel een zeer brede, volledig inclusieve kinderopvang (dus veel breder dan enkel met en zonder zorgbehoefte), die in staat is al deze functies op te nemen, en die openstaat voor iedereen. Een kinderopvang die een weerspiegeling vormt van de kinderen in de stad. Dit is de beste manier opdat kinderopvang haar sociale, pedagogische en economische functie kan waarmaken. We willen dit volledig inclusieve kinderopvang noemen. De stad wenst deze vorm als doelstelling naar voor te schuiven voor alle kinderopvangorganisatoren.

Dit charter heeft als doel de stap te zetten naar een OKiDO-mix: kinderdagverblijven die opvang aanbieden zowel aan ouders die reguliere opvang nodig hebben als aan ouders die dringende en/of occasionele opvang nodig hebben. Hieronder vallen ook de kwetsbare gezinnen. Het charter is een afsprakenkader waarbinnen alle OKiDO's werken.

2. Algemene principes van een OKiDO

Een OKiDO is een opvanginitiatief dat werkt volgens de subsidievoorwaarden trap 3 van Agentschap Ondernemen¹ en dat minstens 5 dringende opvangplaatsen op zijn vestiging of binnen zijn dienst gezinsopvang aanbiedt. Vanaf een locatiegrootte van 37 plaatsen worden er minstens 10 dringende opvangplaatsen aangeboden. Maximaal 80% van de plaatsen op een opvanglocatie zijn dringende opvangplaatsen (bestaande OKiDO's evolueren geleidelijk naar een volledige mix, naarmate er dringende opvangplaatsen worden bijgecreëerd bij andere organisatoren).

---

¹ Ook al zijn deze subsidies nog niet bekomen.

Een kinderdagverblijf dat werkt volgens het OKiDO-concept gaat uit van een aantal hoofdprincipes:

1. **Mix van occasionele en reguliere opvangplaatsen:** occasionele opvang is flexibel en op maat, en biedt een antwoord op dringende opvangvragen. Bij reguliere opvang is de vraag langer op voorhand gekend en is het opvangplan regelmatig.
2. **Buurtgericht**
3. **Laagdrempelig**

3. Criteria

1. Kwaliteitsvolle kinderopvang

Een OKiDO blijft streven naar een verdere verhoging van de kwaliteit van het eigen aanbod en stemt de kwaliteit af op de evoluerende behoeften van de doelgroep. Hij voorziet hierbij steeds een gevarieerd aanbod aan ervaringen (uitstappen, theater, natuurbeleving, ...).

2. Relatie met het kind

Een OKiDO zorgt voor een pedagogisch traject op maat per kind volgens de richtlijnen van Agentschap Opgroeien met een weloverwogen en uitgewerkt wenbeleid en aandacht voor de warme overgang naar de kleuterschool. Een OKiDO heeft aandacht voor de sociale, culturele en economische achtergrond van kinderen.

Alle kinderen zijn welkom, ook kinderen met een specifieke zorgbehoefte (in functie van de draagkracht van de opvang).

3. Relatie met ouders

In de relatie met de ouders is er aandacht voor responsabilisering, sensibilisering én empowerment.

Een OKiDO zorgt voor een warm welkom en biedt een luisterend oor aan ouders. Er wordt actief ingezet op de ondersteuning van ouders bij hun hulpvragen. Ouders met vragen naar opvoedingsondersteuning worden waar nodig gericht doorverwezen naar de Huizen van het Kind, Sociale Centra en andere hulpverleningsinstanties. Ouders met vragen rond activering en tewerkstelling worden doorverwezen naar VDAB en de stedelijke dienst activering. De leidinggevende en personeel zijn een aanspreekpunt en een vertrouwenspersoon voor kwetsbare ouders.

Bestellen is betalen is een belangrijk principe binnen de kinderopvang en wordt toegepast binnen een OKiDO. Ouders worden hierin geresponsabiliseerd, zodat de overstap naar de reguliere kinderopvang wordt gefaciliteerd. Eenduidige communicatie (verwachtingen naar ouders toe van bij het begin duidelijk maken) en een beleid rond ouderbetrokkenheid zijn hierbij belangrijke instrumenten.

4. Relatie met de buurt

Een OKiDO zet in op de interactie met buurtbewoners en buurtwerkingen en werkt zo mee aan de sociale cohesie. Een OKiDO is zichtbaar en herkenbaar in de wijk.

Een OKiDO heeft een sterk netwerk binnen de sociale hulpverlening om ouders gericht te kunnen doorverwijzen.

Een OKiDO bouwt bruggen naar scholen in de buurt met het doel een warme overgang te bewerkstelligen.

5. Relatie met personeel

Een OKiDO zet in op een professioneel team, gevarieerd en evenwichtig qua origine, leeftijd, opleiding- of tewerkstellingsstatuut. Hij zorgt voor een sterke personeelsomkadering. Hij levert maximale inspanningen op gebied van diversiteit, integriteit, kostenbewustzijn, samenwerking en gezinsvriendelijkheid.

Een OKiDO zorgt voor ondersteuning van de medewerkers in hun professionele ontwikkeling (o.a. door het werken met persoonlijke ontwikkelingsplannen en een vormingsplan) en biedt coachingstrajecten op maat aan. Het personeel kan beroep doen op een vast aanspreekpunt, de coördinator.

6. Dringende en occasionele opvangplaatsen

Een OKiDO voorziet opvangplaatsen voor ouders die starten op korte termijn (maximaal 1 maand op voorhand, 2 maand in vakantieperioden). Hij werkt voor deze plaatsen niet met een wachtlijst en zet in op een dynamische planning. Opvangplannen zijn flexibel, tijdelijk en in functie van de nood aan opvang en op maat van de ouders.

Ouders kunnen beroep doen op deze plaatsen omwille van volgende redenen: een startende tewerkstelling, sollicitatietraject, opleiding, inburgeringstraject, crisissituatie of een medische of sociale reden.

Elke occasionele opvangplaats wordt per jaar gemiddeld door 4 verschillende kinderen gebruikt, met een ondergrens van 3 en een bovengrens van 6². Een OKiDO bewaakt deze kindratio in het kader van de kwaliteit van de opvang.

7. Strijd tegen (kinder)kansarmoede

Een OKiDO is een instrument in de strijd tegen (kinder)kansarmoede.

Een OKiDO stemt daarom zijn prijsbeleid af op de financiële draagkracht van de ouders.

Een OKiDO geeft voorrang geven aan kwetsbare gezinnen³, kinderen met een verhoogde zorgbehoefte en bij een opvangnood in het kader van activering en integratie, steeds rekening houdend met de draagkracht van de opvanglocatie.

---

² Deze kindratio geldt niet voor de diensten voor gezinsopvang.

8. Prestaties maximaliseren en financiële leefbaarheid garanderen

Een OKiDO tracht zijn prestaties te maximaliseren, met het doel de financiële leefbaarheid van het initiatief te garanderen, door:

- reguliere en occasionele plaatsen te mixen
- in te zetten op ouderbetrokkenheid
- in te zetten op responsabilisering van ouders
- te werken met respitdagen, tussen 20 en 30 dagen per jaar voor een voltijds opvangplan.
- buitenschoolse kinderopvang te organiseren tijdens periodes met een lagere bezetting

Deze acties hebben ook als doel het **overboeken** in de aanwezigheidsplanning te beperken tot wat wettelijk toegestaan is en het risico op een **overbezetting** drastisch te verkleinen.

Deze principes gaan samen met een uitgewerkt afwezigheidsbeleid in het huishoudelijk reglement (zoals het tijdig aanpassen van het opvangplan, het op tijd doorgeven van vakantieperiodes, enz.). De vergoeding voor afwezigheid staat in verhouding tot de financiële draagkracht van de ouders.

9. Taalbeleid Nederlands

Een OKiDO heeft extra aandacht voor taalstimulering Nederlands bij de kinderen, met respect voor de thuistaal.

Er wordt ingezet op heldere, toegankelijke en begrijpbare communicatie op maat van de gezinnen.

10. Duur van de opvang

Opvangplannen binnen de dringende en occasionele kindplaatsen zijn steeds tijdelijk en worden na afloop herbekeken in functie van de nood aan opvang. Waar mogelijk wordt er een doorstroom naar een reguliere plaats gerealiseerd, binnen of buiten de organisatie. Hierbij wordt samengewerkt met het Lokaal Loket (contactpunt kinderopvang) van de stad Antwerpen.

11. Samenwerking stad Antwerpen

Een OKiDO vervult een actieve signaalfunctie naar de overheid toe en werkt nauw samen met de inhoudelijke regisseur van de dienst Regie Kinderopvang. Een OKiDO maakt actief gebruik van de kinderopvangzoeker van de stad Antwerpen volgens de richtlijnen afgesproken in het Lokaal Overleg Kinderopvang.

---

³ Volgens de definitie van het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdende de subsidies en de eraan gekoppelde voorwaarden voor de realisatie van specifieke dienstverlening door gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters.

Het Lokaal Loket Kinderopvang van de stad Antwerpen heeft een goed overzicht van de dringende opvangvragen. Een OKiDO werkt daarom actief samen met het Lokaal Loket, behandelt doorverwijzingen en geeft de vrije plaatsen minstens één keer per maand door en staat in nauw contact hierover met het lokaal loket.

Een OKiDO participeert aan overleg georganiseerd door de stad Antwerpen. Hij maakt deel uit van een structureel netwerk met essentiële partners in functie van de uitvoering van de verschillende opdrachten.

Een OKiDO rapporteert over de dienstverlening en de bereikte doelgroep en stapt in de communicatiestrategie van de stad Antwerpen.

12. Blijvend werken aan kwaliteit

Een OKiDO gaat steeds op zoek naar een evenwicht tussen de opvangnoden van de ouders, de mogelijkheden van de opvang en de draagkracht van het kind door in dialoog te gaan met ouders. Een OKiDO onderneemt acties om de kennis die noodzakelijk is om de opdracht te vervullen in de organisatie te verankeren.

Een OKiDO werkt vanuit zijn eigenheid en authenticiteit.

Een OKiDO opvang neemt concrete acties rond duurzaamheid en ecologie en werkt volgens de principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Een OKiDO streeft naar een voortdurende verbetering van de efficiëntie van de interne organisatie.

4. Ondertekening

Onderstaande organisator onderschrijft het charter door de ondertekening en verbindt zich ertoe dit charter met de daaraan verbonden doelstellingen en criteria na te leven.

... [naam KDV, adres] + vertegenwoordigd door ... [voor- en achternaam + functie]

Opgemaakt te Antwerpen, op .../.../20...

Aangezien dit charter digitaal wordt ondertekend, wordt in afwijking van artikel 1325 B.W. slechts één (digitaal) exemplaar opgemaakt.

Voor [naam KDV]

[Naam bestuurder]

[Functie]